

پنج ابروند اقتصادی مؤثر بر آینده مشاغل

مدیرکل دفتر ترویج، آموزش و تحقیقات وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ابروندهای اجتماعی و جمعیتی، فناوری‌های ارتباطی و اجتماعی، محیط زیست پایدار...

مدیرکل دفتر ترویج، آموزش و تحقیقات وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ابروندهای اجتماعی و جمعیتی، فناوری‌های ارتباطی و اجتماعی، محیط زیست پایدار، جابجایی دانشی منابع انسانی و جابجایی قدرت‌های اقتصادی را پنج ابروندی عنوان کرد که آینده مشاغل را تحت تأثیر قرار می‌دهند.

مسلم خانی، مدیرکل دفتر ترویج، آموزش و تحقیقات وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در گفت‌وگو با ایکن، درباره آینده مشاغل گفت: وقتی از آینده مشاغل سخن به میان می‌آید به این معناست باید از اکنون برای ورود به کسب و کارهای نوین و مشاغل کاملاً جدید و پیش‌بینی نشده آماده شویم و راهبردها و استراتژی‌ها و سیاست‌های مشخصی برای مواجهه با آینده نزدیک داشته باشیم تا مبدا دچار غافل‌گیری نشویم.

وی افزود: وقتی از مشاغل نوین و مشاغل آینده سخن به میان می‌آید با چند کلیدواژه مواجه می‌شویم؛ اولین کلیدواژه مربوط به نیاز و مطالباتی است که بشر امروز به دنبال آن است و با فناوری‌هایی که در اختیار بشر قرار گرفته ترکیب شده‌اند و یک سری از مشاغل را به روز کرده‌اند. پس وقتی از مشاغل نوین و مشاغل آینده صحبت می‌کنیم منظور مشاغلی هستند که به تناسب ورود فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی، به تناسب ورود فناوری چاپ سه بعدی، به تناسب ورود فناوری دستکاری‌های ژنتیکی و به تناسب افزایش فناوری اینترنت اشیا از بدو تولد مرتب‌زایش پیدا کرده و مشاغلی قدیم را از بین برده‌اند.

کارشناس کسب و کارهای نوین گفت: باور من براین است وقتی از مشاغل نوین صحبت می‌کنیم عامل انسانی پیشران اصلی آن محسوب شده و همین عامل انسانی فناوری را خلق می‌کند و با کمک آن به سمت خلق مشاغل جدید حرکت می‌کنیم. یکی دیگر از ویژگی‌های مشاغل جدید فشردگی و متناسب‌سازی آن با شرایط جدید است، به عنوان مثال به جای اینکه همانند دانشگاه چهار سال دریافت مدرک لیسانس به طول بینجامد، مشاغل جدید با فشردگی همه این مراحل را پشت سر گذاشته و طبق آن سریع همه امور پیش می‌روند مانند دوره‌های MBA و DBA که دوره‌ها را فشردگی‌سازی کرده‌اند. ضرورت بهنگام شدن مشاغل

خانی تأکید کرد: از نهادهای متولی شغل، حامیان مشاغل و نهادهایی که متولی سرمایه انسانی هستند انتظار می‌رود خودشان را بهنگام کنند و در این شرایط دیگر پذیرفتنی نیست وزارت علوم بگوید من کاری به مشاغل آینده و مشاغل نوین ندارم یا وظیفه من کارآفرینی و کارپایی نیست و فقط بگوید وظیفه من آموزش یک سری واحدهای درسی و ارائه مدارک تحصیلی است. واقعیت این است امروزه دانشگاه‌های دنیا به سمت دانشگاه‌های کارآفرین حرکت کرده‌اند و خودشان را با مطالبات امروز و فردای بازار کار تطبیق داده‌اند و یا با شغل‌های در حال تولد منطبق می‌شوند.

وی با بیان اینکه اگر می‌خواهیم درباره آینده مشاغل صحبت کنیم حتماً باید به نیازهای بشری توجه شود، گفت: چندین ابروند از نظر کارشناسان مشخص شده که بر روی آینده مشاغل اثرگذار هستند؛ یک: ابروند اجتماعی و جمعیتی، دو: ابروند فناوری‌های ارتباطی و اجتماعی، سوم: ابروند مرتبط با محیط زیست پایدار، چهارم: ابروند مبتنی بر جابجایی دانشی منابع انسانی. به طور کلی مشاغل آینده طبق این ابروندها شکل‌گیری می‌شوند.

مدیرکل دفتر ترویج، آموزش و تحقیقات وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی درباره نقش دولت در مواجهه با مشاغل آینده اظهار کرد: نهادهای بین‌المللی در مورد آینده دنیا چندین پیش‌بینی انجام داده‌اند؛ اولین پیش‌بینی این است که دنیا به سمت زنانه شدن شاعلان حرکت می‌کند و این یک نکته مهمی است که باید متولیان فرهنگی ما به آن بیندیشند و توجه داشته باشند بازار کار دنیا در حال زنانه شدن است و دلایل هم این است بازارهای کار آینده کاملاً تکنیکالی هستند و نیروی کار کاملاً حرفه‌ای، فرهیخته و دانش‌آموخته را می‌طلبند. هزینه‌های معاش و سنگینی گذران زندگی و امثال آن در کشورهایی شبیه ایران باعث شده مردان به سمت کار و خلق درآمد بیشتر سوق پیدا کنند و به همین دلیل اگر تاریخچه کنکور را بررسی کنید متوجه خواهید شد سهم بانوان از ۵۰ درصد تجاوز کرده و تقریباً نسبت‌ها ۶۰ به ۴۰ شده و معنایش این است به زودی نیروی کارآموخته زنان از مردان سبقت می‌گیرد و بسیاری از پست‌های شغلی از آقایان ستانده و به زنان تعلق خواهد گرفت و خوب یا بد این یک پدیده است و باید از الان نهادهای متولی فرهنگی برای آن فکر کنند و تبعات مثبت و منفی آن را مورد بررسی قرار دهند.

اعتباری شدن اقتصاد

خانی در همین رابطه افزود: دومین پیش بینی مربوط به اعتباری شدن اقتصاد است. اعتباری شدن اقتصاد به این مفهوم هست که در آینده بسیار نزدیک افراد براساس توانمندی های دانشی، شغلی، مهارتی و سواد و غیره دارای اعتبار در اقتصاد خواهند بود و هرکسی براساس توانمندی که دارد نفوذ اقتصادی دارد، لذا اقتصاد پول محور به مفهوم پول کاغذی به سمت اقتصاد اعتبارمحور در حال حرکت است.

وی تأکید کرد: باید تربیت نیروی کار آینده از هم اکنون در دستورکار قرار گیرد و آموزش مهارت های سخت و نرم کاملاً بازمهندسی و مجدداً طراحی و استانداردهای آموزشی جدیدی برای آنها تعریف شود. همچنین مدرسه ها و آموزشگاه های ما لاجرم به سمت بازطراحی عناوین درسی و سرفصل ها و الگوها و اسلوب های آموزشی حرکت کنند و استفاده بهینه از فناوری های آموزشی را اولویت قرار دهند.

کارشناس کسب و کارهای نو گفت: باور من براین است وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی باید در قانون کار، قانون تأمین اجتماعی و قوانین مرتبط با نیروی کار در بستر وب بازنگری کند. همچنین ما باید مشاغل نوین را به عنوان یک واقعیت بپذیریم و از الان برای آنها بازطراحی قوانین داشته باشیم و از سوی دیگر برای استارت آپ ها، کسب و کارهای نوپا و نوظهور، کسب و کارهای دانش بنیان و کسب و کارهایی که لحظه به لحظه در حال رویش هستند پیش بینی حمایت های لازم و مشوق های مناسب را انجام داد تا خدایی ناکرده در مقابل اینها غافل گیر نشویم.

خانی در پایان اظهار کرد: همه مطالعات می گویند کسب و کارهای شبکه ای، کسب و کارهای خوشه ای، کسب و کارهایی که در قالب زنجیره ارزش هستند و کسب و کارهایی که در قالب زنجیره تأمین قرار دارند در دنیا محبوب شده اند و در حال شکل گرفتن و پا گرفتن هستند. همچنین باید پذیرفت با ابروند پنجم که جایجا شدن قدرت های بزرگ هست مواجه ایم و قدرت های بزرگی مانند آمریکا، اتحادیه اروپا و ژاپن دارند جای خود را به کشورهایی مانند چین، روسیه، برزیل و ترکیه می دهند و باید از اکنون برای اینها برنامه داشت.

گفت وگو از سعید امینی